Ч. 269 (13.217). Львів, неділя 4. грудня 1932. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Городок Ягайлонський і його memento.

Львів, 2. грудня 1932.

Нашому громадянству вже відомі трагічні й жалюгідні події, що сталися в Городку Ягайлонськім у середу вечором, 30. листопада ц. р. При тих подіях втратило життя троє людей (двох учасників нападу на почту і почтовий возьний), а крім того 7-ох людей отримало в часі стріляннини рани. У звязку з тими подіями згинув також у Наварії командант постерунку і був ранений один постерунковий, а коло Жидачева смертельно ранений один селянин. Разом ці події спричинили смерть 4-ох осіб і поранення девятьох. Так бодай твердять всі дотеперішні урядові комунікати. Епільогом тієї злощасної виправи на почту в Городку буде, очевидно, суд і присуд ще кількох молодих людей, якщо не на смерть, то в найкращому випадку на довголітню вязницю.

Всі комунікати офіціяльних і півофіціяльних агенцій твердять, що спричинниками і виконавцями нападу на почту в Городку були члени української революційної чи терористичної організації, словом члени тієї самої організації, що переводила анальогічні напади і давніше, а між ними і ті, в яких втратили молоде життя покійні Любович і Пісецький і за які досі перебувають у вязницях десятки молодих українців.

За яку ціну втратило в Городку молоде життя знов двох молодих українців? Невже за ціну тих добутих своєю і чужою кровю трьох чи чотирьох тисяч золотих? Ми булиб несправедливі, колиб підходили до оцінки жалюгідних вчинків цих молодих людей виключно з такого становища. Ці молоді, віддані тілом і душею національній ідеї люди впали жертвою хибно зрозумілого та кепсько відчутого патріотичного пориву. Вони, йдучи на такі жалюгідні з національного і людського становища виправи, були пересвідчені, що виконують велике патріотичне діло, що, наражуючи і навіть жертвуючи своє життя в таких виправах, вони роблять добро для свого народу. І тому ми не можемо і не маємо права виключно їх самих осуджувати. Ми мусимо за ті жалюгідні події осудити перш за все незалежні від нас обставини, а крім того самі себе, бо ми може замало боролися з тими явищами нашого життя, які доводили і доводять до таких актів.

Ми такі події осуджували і осуджуємо, але не були в силі їх спаралізувати досі. На будуче мусимо послідовно і пляново боротися не так з подіями, бо вони приходять ненадійно і незалежно від нас, як радше з тією атмосферою і з тим середовищем, в якому живе фальшиве зрозуміння ідеї. Ці молоді люди думали і думають, що вони добре роблять, коли це роблять. Ми твердимо, що злом є те, що вони роблять. Отже нашим завданням є переконати їх в ідейній площині, що те, що роблять, є зле і шкідливе як з погляду широких національних інтересів, так зокрема і з погляду економії національних сил. Бо мало є може осудити чи відгородитись від тих прикрих і глибоко-трагічних явищ, тут треба більше, треба нашу готову до посвяти молодь переконати, що такими засобами і шляхами як обговорювані не дійдемо до нашої цілі. А цейже ціль, патріотична ціль наша і всієї ідейної молоді одна. Всі ми живемо одними і тими самими національними ідеалами, але ніяк не можемо погодитися на те, щоби їх реалізувати такими невідповідальними і шкідливими для нації у наслідках засобами, як описані.

Подія в Городку Ягайлонськім мусить стати для нас поважним і грізним „memento". Бо цей черговий у цілому ланцюгу анальогічних подій факт, учить нас, що в тому недоступному для нас світі, який родить ці факти, йде до чимраз гіршого. Там йде до затрати здорового глузду. Коли ми читали в одному бюлетині того світу з березня-квітня ц. р., що всякі саботажі й терор потрібні тому, „що викликують як реакцію репресії на цілу суспільність", а ті репресії потрібні тому, бо „хто захоче від них охоронитися, мусітиме втекти під ворожі крила, демаскуючися перед масами" — то признаємося, що нам волосся підіймалось зі страху і з дива. Ніякий, найзапекліший ворог не міг би для нас придумати нічого гіршого, як те, що ми прочитали. Виходилоб, що ціль саботажів і терору є не що інше, а саме свідомо викликати „репресії на цілу суспільність" і тим самим на всі здобутки та цінности народні, добуті зусиллям цілих поколінь. Нема сумніву, що такими гаслами нашої нації цей світ до добра не доведе. Навпаки, здійснюванням тих гасел можна тільки нищити та руйнувати власний нарід та його надбання, можна його анархізувати та відривати від всякої конструктивної і творчої роботи. Відповідальні за долю народу чинники мусять паралiжувати всіми доступними засобами вплив таких безмежно невідповідальних гасел на наше молоде покоління і тим самим паралiжувати в самім зародку і такі події як у Городку. І саме Городок нехай стане остаточно і грізною пересторогою перед наслідками такої „ідеольогії" і рівночасно вихідною точкою для боротьби з нею.

Листопадові дні в Америці.

(Допис з Америки.)

Ню Йорк, у листопаді 1932.

Українська громада в Ню Йорку дала вже у 1922 році початок сьогоднішньому загальноукраїнському національному святові з нагоди листопадових подій. Тепер Листопадове Свято святкує обовязково кожна свідома українська громада в Америці на рівні з Шевченковим святом. Якось так завелося в нас, що нюйорська громада надає тон усій американській еміграції. Як в Ню Йорку піде якась нова кирина, то її підіймуть інші громади. А як Ню Йорк почне приходити до розуму і відновляти народню роботу, то це негайно почуєте в цілій українській Америці. Цього року святкуємо Листопадове свято в Українськім Народнім Домі, після недавного бойкоту цьогож Народнього Дому розжертими партійниками. Отже маємо обнову народнього життя і по інших громадах.

Ми не єдині, що святкуємо листопадові дні. Листопад з 1918 року це наче весна народів з 1848 р. Отже святкують його й інші національні ґрупи в Америці. Зпоміж інших варто згадати й земляків наших західних сусідів, що то чудом здобули державу. Але є тут, в Америці, їхні земляки, що вміють тверезо дивитися на оте чудо.

Загально американським святом є День Перемиря, 11. листопада. Це вже стає національним святом Америки. З цієї нагоди теперішній президент Гувер видав проклямацію, в якій між ін. сказано:

„Тому, що день 11-го листопада зазначився закінченням найбільше руїнної, завзятої й далекосяглої війни в анналах людськости; тому, що лицює нам в кожній річниці цього дня влаштовувати манiфестації, які пригадували би нам оті високі цілі, для яких наша нація пішла у світову війну;... і які пригадували би нам наш обовязок згадати тих небіщиків, що посвятили своє життя на те, щоби здобути трівкий мир;... і тому, що спільною резолюцією в сенаті й палаті репрезентантів в 1926 р. візвав конгрес президента видати проклямацію до народу із зазивом святкувати День Перемиря: — тому я, Герберт Гувер президент Злучених Держав Америки, наказую отсим, щоби прапор Злучених Держав був вивішений на всіх державних будинках дня 11. листопада 1932 р. і запрошую населення Злучених Держав святкувати цей день у школах, церквах, а також і в інших місцях відповідними церемоніями і в той спосіб дати вислів нашій вдячности за мир і надію і бажання, щоби наші дружні відносини до інших народів були тріваками..."

Але інші думки насуваються вам, коли вичитаєте промову „еманципатора" Лінкольна, виголошену на посвяченні цвинтаря в Геттисбурґу також у листопаді, але в 1863 р., після найбільше завзятого бою, який рішив про вислід американської громадянської війни. Ця промова зачислена тепер до національних документів Америки і на ній вчаться шкільні діти американського патріотизму. Її варто вивчити навіть напамять, щоби мати на увазі великі думки, кинені Лінкольном, як кажуть, без підготування. Отже читаємо м. ін. у промові зпід Ґеттисбурґа:

„Ми прибули тут, щоби посвятити частину побоєвища на місці вічного спочинку тих, що віддали своє життя на те, аби наш нарід міг жити. Справді, дуже відповідно ми поступили. Більш торжественним засобом ми не можемо звеличати, посвятити й освятити отсього місця. Завзяті вояки, живі й померші, котрі боролися тут, посвятили ту землю так, що не в нашій силі додати щось до тієї жертви, або відіймити. Світ мало зверне уваги й не довго буде згадувати те, що ми тут говоримо. Але ніколи світ не забуде того, що вони тут зробили. Тепер є обовязком нашим, нас, що живемо, взятися за викінчення цього діла, яке вони так благородно довели досі, щоби отсе правительство з волі народу, через нарід і для народу не щезло з лиця землі!..."

В останній четвер місяця листопада, ще від великого Вашингтона, святкує американський нарід День Подяки. Це справді велике свято щось як у нас Різдво. І тому президент Америки вже заздалегідь видає проклямацію до народу, щоби цей день гідно відсвяткувати. Цього року велика депресія, котру противники Гувера кладуть таки під дверми його партії. Отже Гувер не хотів від себе багато розписуватись про конечність вдячности за добробут. І тому мабуть у заяві святкувати четвер 24. листопада як День Подяки, помістив проклямацію першого президента Злучених Держав, Джорджа Вашингтона, нібн тому, що це закінчення 200-ліття народження цьогож Вашингтона. А ця проклямація Джорджа Вашингтона з 1789 р. звучить так:

„Тому, що обовязком всіх націй є признати провидіння Всемогучого Бога, слухати Його волі, бути вдячним за Його добродійства і смирно просити Його опіки та помочі і тому, що обі палати конгресу через спільну комісію просили мене поручити народові Злучених Держав день на прилюдний вислів подяки і молитви, щоби цей день зазначився признанням у вдячних серцях тих великих добродійств, якими обдарив Всемогучий Бог наш нарід, а головно того, що дав нам нагоду мирно встановити нашу форму правління для нашого безпеченства й щастя: — я отсе поручаю четвер 26. листопада народові Злучених Держав на службу цього великого і славного Єства, що є ласкавим Творцем усього, що було, що є і що буде; щоби ми могли тоді всі обєднатися та зложити Йому щиру подяку за Його ласка-

ву опіку над народом цього краю, заки він ще став нацією; за видні і ріжнородні ласки і за вмішання Його провидіння, якого ми зазнали в часі боїв і покінчення останньої війни; за високий ступінь спокою, злуки й обильности, серед яких ми могли встановити наше конституційне правительство для нашого безпеченства й щастя, а головно за національну Одність, яку ми недавно осягнули..."

Проклямація Вашингтона стала підставою для проклямацій всіх наступних президентів аж по сьогоднішній день і, як бачимо з тону проклямації президента Гувера з нагоди Дня Подяки, вона у своїм тоні зовсім не є відмінна від проклямації першого президента. Америка, хоч демократична республика, знана зі свого консерватизму. Вона держиться своїх інституцій так довго, як довго ще є крихітка надії, що вони можуть стати нації в пригоді. Тому так важко змінити якунебудь постанову американської конституції.

Майже кожного року, а особливо цього року в місяці листопаді, відбуваються в Америці вибори: муніципальні, стейтові, федеральні. Але це вже таке буденне явище, а в додатку звязане з хвилевою політикою, що його треба окремо обговорити.

Д-р Семен Демидчук.

—o—

Шкільний плебісцит.

Акція йде жваво вперед.

Шкільний плебісцит з домаганням української мови навчання в повному розпалі. Стотриціять тисяч шк. декларацій вже розійшлося. Запотребування велике. Друкуються нові тисячі.

Перепони й надужиття.

Не дивлячись на виразні постанови закону з 31. липня 1924 р. Д. З. Р. П. ч. 79 поз. 766, виконний міністеріяльний розпорядок з 7. січня 1925 Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33 та обіжник міністерства внутрішніх справ з 19. лютого 1925 ч. III. 1254 („Газета Адміністрації і Поліції Паньствовей" ч. 8. з дня 21. лютого 1925), якими **приказано громадським урядам безумовно** (безвзглендне) безплатно **потверджувати підписи** батьків або їх правних заступників (матерей чи опікунів) **на шкільних деклараціях** за українською мовою навчання — деякі начальники громад того не хотять робити; навіть поліцаї утруднюють начальникам громад потверджувати підписи.

Ось тут подаємо низку найновіших фактів таких надужить:

Галицький суд. повіт.

Начальники громад **Межигірців, Темерівців, Селищ, Деліїва та Пукасівців** відмовляються потверджувати власноручні підписи на шкільних деклараціях за українською викладовою мовою. Зокрема начальники грмад Селищ і Темерівців оправдують свою відмову тим, що **їм заборонив підписувати постерунок поліції** (!) в Блюдниках (ком. Бравн і пост. Рахвал). Батьки тих громад внесли жалоби проти самоволі, а крім того Кружок „Рідної Школи" в Галичі вніс іменем цих громад зажалення до старости у Станиславові та вислав туди окрему делегацію. **Станиславівський староста обіцяв видати в цій справі спеціяльний обіжник з наказом не робити** ніяких перепон при потверджуванні підписів на деклараціях.

Мостищина.

Війти громад **Золотковичів і Радохінців** не хочуть потверджувати підписів батьків на шк. деклараціях. У тій справі внесено жалоби (м. і. також до міністерства внутрішніх справ), а також була делегація в мостиськім старостві. На жаль — староста до нині цієї справи ще не полагодив.

Чортківщина.

Начальник громади **Старої Ягольниці** п. Василь Горачко не хоче потверджувати підписів батьків на шкільних деклараціях. М. і. наприклад не хотів потвердити дня 24. листопада 1932 підпису Якова Гордія (свідок: Максим Петришин). Рівнож начальник громади **Шманьківців** п. Михайло Бригідер не хоче потверджувати підписів як наприклад дня 19. листопада 1932 громадянинові Олексі Горачому (свідок: Василь Бурка).

Проти обох начальників громад внесли батьки українських дітей жалобу до чортківського староства. Про вислід подамо до відома у свому часі.

Перепони на Волині.

На Волині почався плебісцитовий рух за українською школою. Відрадне явище, що справою шкільного плебісциту займаються переважно самі селяни. Одначе ця легальна акція натрапляє несподівано на ріжні перепони.

Так наприклад почався шкільний плебісцит у Дубенщині у волостях (ґмінах) **Боремельській, Теслугівській і Княгиненській.** Одначе солтиси не виконують волі громадян, бо їм війти заборонили. Зате кажуть, що коли хтось схоче піти до ґміни із шкільною декларацією, то мусить мати свідоцтво автентичности від солтиса!!

Рівнож **поліція Беремельського постерунку забрала** дня 26. листопада 1932 у громадянина Юстина Омельчука з **Хріник,** поверх **200 шкільних декларацій** виданих по зразку А) розпорядку міністерства віроісповідань і освіти з 7. січня 1925. Д. З. Р. П. ч. 3. поз. 33, а в громадянина П. Гелети з **Вичавок** забрала поліція вже виповнені шкільні декларації.

Поза тим самий шкільний інспектор на допитах попереджує „доброзичливо" несвідомих селян, щоби підписуючи шкільні декларації за українською школою „не голосували проти Польщі, бо за це грозить тюрма!" Громадяни очевидно протестують проти такого ставлення справи. Та є й такі, які дають себе залякати й затуркати.

Очевидно ці всі заходи не повинні припинити започаткованої плебісцитової акції. Вносити шкільні декларації з домаганням української мови навчання — це безспірне право українських батьків, а погрози деяких шкільних інспекторів, конфіскати шкільних декларацій та всілякі інші перепони — то надужиття, з якими треба рішуче боротися.

Прохаємо такі і тим подібні факти подавати негайно до преси, а також до відома Правної Оборони при Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10 з точним описом, з поданням дати, місцевости, осіб і свідків. Всі ці дані будуть як слід зужитковані у відповідному місці з метою припинити самоволю та привернути правний стан.

———

У Львові спокій.

ВІДГУК ПОДІЙ У СОЙМІ.

У найближчий вівторок збирається сойм (пишемо про це й на іншому місці). На черзі нарад перше читання 12-ти урядових законопроектів. „Хвиля" заповідає, що на тому першому засіданні сойму після одномісячної перерви вплинуть інтерпеляції й наглі внески в справі протижидівських виступів польської молоді. Хто ці внески й інтерпеляції зголосить і в якій формі, цього „Хвиля" не подає.

ПЕТАРДА У СИНАҐОЗІ.

По півночі з середи на четвер кинув хтось крізь вікно петарду до синагоги при вул. Жовківській у Львові. Майже в тому самому часі друга петарда вибухла на жидівському цвинтарі. Винуватці обох злочинів втекли. Офіціяльні чинники, як виходить з телеграми ПАТ-а, підозрівають, що це діло комуністичного союзу безбожників.

ПІДОЗРІЛА РАНА СТУД. ЗАМОРСЬКОГО.

Справа раненого підчас демонстрацій студентів на вул. Коперника студ. Заморського не є остаточно вияснена. Двох напасників арештували, але стрільної зброї при них не найшли. З другого боку лікарі буцім то мали ствердити, що рана Заморського не походить від револьверової кулі, лише є шарпаною раною, при чому істнують познаки, що ніс якийсь вибуховий матеріял, який несподівано вибух і ранив його.

165 АДМІНІСТРАЦІЙНО ПОКАРАНИХ.

За участь у вуличних ексцесах городське староство покарало в адміністраційній дорозі 165 осіб. Частину арештованих передали прокуратурі. Після четвергового віча арештували 38 осіб. Дехто зпоміж них належить до вуличного шумовиння — решта студенти.

РЕЗОЛЮЦІЇ СТУДЕНТСЬКОГО ВІЧА.

Студентське віче, яке відбулося у четвер на університетському подвірю у Львові, прийняло ряд резолюцій, в яких якнайважніші такі точ

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 4. ГРУДНЯ 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Ґергарт Гавптман.

(Ювилей у його 70-ліття.)

Німеччина святкує 70-ліття Ґергарта Гавптмана такою приліжною та офіціяльною маніфестацією, якої давно вже не мали письменники інших народів. Ані Франція, ані Англія, ані Італія, ані Еспанія не мають нині одного письменника, який був би для всього народу тим, чим Гавптман для німців. Тільки Росія має нині свого Горкого тієїж міри та ваги. До речі: звеличання Гавптмана німцями має чимало із апотеози славянських країв.

Театр це та літературна трибуна, з якої письменник може найшвидше захопити загал. Хоча в останній своїй добі Гавптман дав кілька великих повістей і своїм „Емануелем Квінтом" дав наскрізь сучасний твір европейської величини, нинішня його апотеоза звернена головно до драматурга.

Драматична творчість Гавптмана це майже історія німецького театру за останніх 40 літ. Ніодин театр не дав на своїй сцені за той час такого повного огляду найкращих чужих драматичних творів як німецький. Від Еспанії до Росії та Америки — все, що було нове та оригінальне йшло на німецькій сцені, дуже часто раніше, ніж у власній батьківщині. Німеччина від Ґетого — клясична країна зразкових перекладів світової літератури видала в особі Гавптмана драматурга, що втягнув у себе ріжнородні чужинні впливи та підлягав й досі ріжним течіям із палом неофіта.

Ґете та Кляйст є хресними батьками Гавптманової Музи. Автор „Перед сходом сонця" починає дебютувати на сцені у добі, коли европейська література стоїть під могутнім впливом реалізму і вже пробує піддавати у сумнів гасло, що дійсність треба відтворювати обективно і стежити за нею оком наукового дослідника. Гавптман не мав ніколи нахилу до лябораторійних експериментів і гасла даної доби були для нього тільки спонукою до творчого пориву, що мало дбав за вірність школам, напрямкам і програмам. Тому то між його пєсами чергуються тони академічного реалізму, символічні картини та психольоґічні студії з фільософічними сумнівами.

Гавптман продовжує Ібсена: „Бранд" і „Пер Ґінт" наче прототипи його головних бунтарів, що хотять реформувати суспільність. Його пастори та моралісти теж виводяться від Північного Сфінкса, хоча хто зна, чи не ближчий він Берсонові, вражливішому ніж Ібсен на актуальні суспільні болячки та захопленого своїм соціяльним красномовством.

Коли хочемо зрозуміти оригінальність Гавптмана, не найдемо її у широких загальних формулах, що могли би охопити основні риси його творчости. Гавптман належить до тих, що творять під напором мілівих, але сильних переживань, злебільша дуже особистих і мало журиться одноцільністю своїх ідей. Пригадаймо якогонебудь із його сучасників, що виступали майже одночасно як обновники драми: Толстой хотів проповідувати прості евангельські правди; Чехов дбав за малюнок невблаганної буденної сірини, що промовляв би до глядача самим фактом своєї дійсности; Метерлінк шукав ледвочутних тремтінь душі у півпорухах і півсловах; Стріндберг розмотував клубок нервів, з якого складалась для нього модерна людина; Шов періщив сатирою нісенітниці буржуазного ладу.

Гавптман єднав неодного із них у своїх пєсах тому, що в його уяві незвичайно легко годились високі ідеали із реальним життям людей звязаних тісно із суспільним середовищем. Знаємо, яким вірним умів він бути своїм враженням від ранньої молодости і скільки типів завдячує „шлеськії" рідній землі.

„Ткачі" та „Візник Геншель" з одного боку і „Потонулий дзвін" та „Піпа танцює" — ось два основні типи творів, які чергуються в уяві Гавптмана. Від чисто реальних обсервацій він зринає у світ символів, як справжній німець, що вміє погодити велике почуття для дійсности з баналем метафізики. Майже кожна пєса Гавптмана була для німців, наче би синтезою цілої низки творів чужинної літератури, так легко вмів він нею переладати проблеми та технічні театральні досягнення даного менту. Судерман був зручнішим техніком, та як довго тріває техніка твору, коли його не оживлює ідея, якою міг би захопитись сам автор?

Гавптман умів захоплюватись усе життя — суспільними ідеями власної батьківщини, чужинними архитворами, жіноцтвом і новими краєвидами. Який далекий шлях від „Перед сходом

ки: 1) бойкот жидів, 2) законний „нумерус клявзус" проти допливу жидів до т. зв. вільних професій, і 3) доразовий суд над вбивниками студ. Ґродковського. Проф. Кжеменецький протестував проти деяких резолюцій, але молодь не слухала його, лише прийняла всі резолюції акламацією. Так само не послухали поклику ректора не влаштовувати після віча походу на місто. Цей похід скінчився інтервенцією пішої і кінної поліції.

ЖЕРТВИ „НЕПОРОЗУМІННЯ".

Серед пошкодованих „помилково" українців слід назвати також п. Романовського, арт. опери, якого польські студенти побили, не дозволивши йому навіть вилеґітимуватися. З „помилкових" жертв польська преса називає м. і. тестя б. львівського гор. старости Кльоца, інж. Адама Опольського, якого юрба, що тікала перед шаржею кінної поліції, так брутально перевернула, що він зломив ногу; Опольського мусіли негайно оперувати. У звязку з цим і подібними іншими випадками команда поліції оголосила пересторогу брати хочби тільки пасивну участь у вуличних демонстраціях та всякому збіговищі, бо кожна присутність серед юрби може погано скінчитися.

ПРОТИ „ВЕКУ НОВОГО".

Як повідомляє ендецький „Курєр Львовскі" в редакції „Веку Нового" явилася „делеґація академічної молоді", яка перед гол. ред. Б. Лясковніцьким запротестувала проти першого звідомлення у „Веку" про бійку на вул. Шайнохи з її відомим трагічним вислідом. Це звідомлення, мовляв, ображувало молодь та зокрема пок. Ґродковського. Делеґація зажадала усунути з редакції „Веку" репортера тої газети п. Блявштайна, який перейшов туди недавно з „Газ. Поранної" і є буцім то автором того опису випадку.

У ВАРШАВІ.

У Варшаві припинені виклади в університеті, на політехніці й у вищій школі сільського господарства. Відчинена лише вища торговельна школа, школа політ. наук і дентистична школа.

У варшавських вищих школах настав спокій. Брами тих шкіл зачинені, а возні впускають студентів лише після вилеґітимування.

На суботу визначили поминальне богослуження за студ. Ґродковського. Урядовий комісаріят заборонив усякі походи. У четвер два студенти вибили виставову шибу в крамниці Вайнберґа при Спільній вулиці. Прохожі передали обох корпорантів у руки поліції. Це два студенти познанського університету. Їм грозить кара 2 міс. вязниці і 2.000 зол. грижни.

Ґітлєр — непримиримий.

БЕРЛІН. (ПАТ). Вчора пізним вечором бюро Вольфа подало вістку, що на конференції у през. Гінденбурґа узгіднено подрібну програму будучого уряду. Нині вполудне Гінденбурґ приймає на авдієнції Ґуґенберґа, а пополудні буде оголошена постанова Гінденбурґа у справі іменування нового канцлера. Відповідь Гітлєра є певно неґативна, так, що новий уряд Шляйхера не може рахувати ніяким робом на підтримку чи хочби толєранцію національних соціялістів.

Сойм збереться 6. грудня.

Маршалок сойму визначив перше засідання палати по 30-денній перерві сесії на второк 6. грудня, год. 4. попол.

На порядку нарад є перше читання 11 ріжних законопроєктів, м. ін. проєкт закону про побір рекрута і наглий внесок Стронництва Людового про репресії на населення з приводу бойкоту торгів і ярмарків.

Одночасно будуть скликані соймові комісії, передовсім комісія буджетова, з метою почати нормальну працю цієї сесії.

З нарад французького парляменту.

ПАРИЖ. (ПАТ). По інтерпеляціях у справі ревт палата послів згідно з внеском Еріо прийняла 371 голосами проти 185 денний порядок, запропонований Франсуа Альбертом, у якому висказано урядові довіря. Опісля палата занялася внеском посла Марена у справі довгів. Тому, що прем'єр Еріо уважав дебату в цій справі під теперішню пору непотрібною, обіцяючи, що поінформує палату про справу найпізніше до 9. грудня ц. р., палата внесення пос. Марена відкинула 425 голосами проти 166.

Після нападу у Городку Яг.

ЗЛОВИЛИ 4-ОХ УЧАСНИКІВ НАПАДУ?

Вчорашні полудневі часописи принесли звістку, що арештували вже 4-ох учасників нападу на почту у Городку Яґайлонськім. Про двох із них писали ми вчора. Є ними буцім то ті самі люди, які стрінули біля Глинної Наварії поліційну стежу та серед перестрілки вбили поліц. Конта й ранили пол. Слугоцького. Їх зловили аж у с. Веринь у жидачівському повіті. Один із них мав закривавлену руку, при обох найшли револьвери. Третього, який спершу тікав разом з ними і в дорозі відлучився, піймали під Оброшином. Найшли при ньому теж револьвер. Четвертого мали арештувати у Трускавці: в нього найшли буцімто аж 4 револьвери, мапи й примірники „Сурми".

КИМ БУЛИ АТЕНТАТЧИКИ?

З видрукованих у „Веку" фотографій двох убитих учасників нападу видно, що це обличчя інтеліґентів. Зачуваємо, що одного вбитого зараз-же у Городку розпізнав приїзжий зі Львова комісар поліції. Це студент політехніки. Другий убитий — це колишній театральний статист. Студентами політехніки є теж два арештовані підчас погоні, один під Миколаєвом і другий під Оброшином, а товариш арештованого під Миколаєвом є буцім то швецем. Невідомо, чи арештований у Трускавці стоїть під закидом безпосередньої участи у нападі: є він братом одного з вищезгаданих. Прізвища всіх тих одиниць можуть бути оголошені тільки після покінчення слідства.

КОНФРОНТАЦІЯ Й АРЕШТУВАННЯ В ЛЬВОВІ.

Всіх арештованих перевезли до Львова, де окремо поліція перевела численні арештування. Прізвища втримувані у тайні, а імен, які нам зголосили свояки арештованих, з уваги на заборону подати теж не можемо.

При першому допиті арештованих був присутній юр. стаж. Клімчук і нач. Сохацький з... свідства. Арештованих підчас погоні сконфронтували з раненими на почті у Городку; ранені буцімто пізнали в арештованих безпосередніх учасників нападу. Арештовані — як читаємо — до вини не признаються.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА?

Польська преса повідомляє, що в погоні за двома втікачами з-під Глинної Наварії брали участь також залізничники, а на полях між Жидачевом і Миколаєвом — також українські селяни. Серед нової перестрілки ранили важко одного з жидачівських селян. Його перевезли до шпиталя у Львові, а його стан здоровля безнадійний.

ДОРАЗОВИЙ СУД?

Слідство в справі нападу у Городку Яг. дійшло вже так далеко, що завтра-післязавтра мають вирішити, чи обвинувачені станують перед доразовим чи звичайним судом. Прокураторське слідство веде прок. Тушинь? Один із часописів не виключає, що в найближчому часі відбудуться у Львові одночасно два доразові суди: над винуватцями вбивства польського студента Ґродковського та над учасниками нападу на почту й скарбову управу у Городку.

ЧОМУ УКРАЇНСЬКІ ҐАЗЕТИ МОВЧАТЬ?

Краківський „Курерок" з питомою йому хулиґанською тенденцією „звертає увагу", що „Діло" й „Новий Час" не принесли вістки про напад у Городку одночасно з польськими ґазетами, лише зберігали в цій справі „глуху мовчанку". Не відповідаємо краківському „органові", лише поясняємо нашим громадянам, що 1) подана вістка про подію у Городку прийшла в нічній експедиції ПАТ-а, коли і „Діло" і „Новий Час" находилися вже під машиною і 2) саме в таких випадках українська журналістична служба має далеко більші труднощі, ніж польська. Також з пенсурних оглядів українська преса, щоб не наражуватися на репресії, мусить у таких випадках ждати або офіціяльного комунікату або пе-

...мпця" до „Перед заходом сонця" — суцільних ...: — з яким палом перелицьовує він „Гамлета" та „Тіль Ойленшпіґеля"; яку довгу низку ...рних живих жіночих постатей виводить він на сцені; з якою щирістю відтворює він красу Греції та Італії та тужить на мріяних островах Пацифіку!

Від „Анни", ідилі на зразок „Германа та Доротеї" і від боєвого „Фльоріяна Ґаєра" на зразок „Ґеца із Берліхінґен" до „Атлянтиди", яка з точністю передбачує деякі жахливі сцени катастрофи „Тітаніка — яка це широка скаля сюжетів ... особистим палом! Від 10 літ, коли щораз більше критичних та життєписних студій ... про Гавптмана, його критики та по... питають: у чому суть його генія?

Саме у тому хисті, з яким Гавптман переходить від наскрізь німецьких типів і малюнків німецького середовища до загальнолюдських проблем, ... метафізичної амброзії. ... часто помиляється і часто віднаходить ... як молодець, закоханий у своїй енергії. Його творчість нагадує неодну характеристичну рису німецького романтизму, де поруч ... середньовічної містики і шукання ... квітки ... солідна „книжкова" ... Гавптман — ... вічний протестант із ... пастора ... аж спомин Лютра, що ... казати казамарем ... працювати над виробленням німецької ... і одночасно годити свою мораль із практичною — фізичної гігієни.

... два ... наскрізь німецького духа: ... і еліксір, хемія і альхемія.

редруковувати з польських несконфіскованих часописів. Ось напр. навіть останній „Век Нови" з 3. ц. м. підпав конфіскаті за частину відомостей про Городок, а за опис протижидівських ексцесів були кількакратні конфіскати ріжних львівських газет. Фінансова ситуація української преси надто відома, щоби ми могли собі такі речі легковажити.

ХУЛІҐАНСЬКІ МЕТОДИ.

Деякі польські ґазети подають звістки про напад у Городку напр. під таким наголовком: *„Піймали українських бандитів"*. Це та сама тенденція, що казала писати недавно про „жидівських бандитів" і скермовувала увагу деяких сфер на весь національний колектив. Ті самі часописи ще мають потім відвагу писати про етику і про моральні засоби боротьби...

Французька нота у справі довгів.

ПАРИЖ. (ПАТ). Французький амбасадор у Вашинґтоні Кльодель вручив учора держ. секретареві Стімсонові ноту у справі довгів.

Анґлійська нота у справі довгів.

ЛЬОНДОН. (ПАТ). Нота анґлійського уряду до Злучених Держав у справі відложення сплати воєнних довгів, як повідомляють із Вашинґтону, не зробила більшого враження на членів конгресу. Вона не матиме теж впливу на конґрес, який стоїть твердо на становищі, що рата, яка припадає на день 15. грудня мусить бути заплачена.

ВАШИНҐТОН. (ПАТ). „Ню Йорк Таймс" повідомляє, що британійська нота зробила на Гувера і його головних дорадників глибоке враження, особливо уступ про Льозанну. Дорадники Гувера не мають ніякої надії, аби конґрес прихилився до анґлійських постулятів.

Офензива японців.

ЦІЦІКАР. (ПАТ). Японські війська, що борються з китайськими повстанцями, йдуть переможно вперед. Головний корпус японських військ звернувся проти кит. ґенерала Сулінґвена і заняв Шалянтун та прямує тепер на Сіяґан.

Національне свято Юґославії.

БІЛГОРОД. (ПАТ). Юґославянське національне свято пройшло в цілій державі дуже врочисто. Були це 14-ті роковини зєднання юґославянської держави. В соборі у Білгороді відспівано „Тебе Бога хвалим" у присутности короля, членів уряду і дипльоматичного корпусу.

Убивство почтиліона.

КРАКІВ. (ПАТ). Вчора рано в повіті Вадовиці вбили почтиліона, що перевозив почту із Сулковіц до Кальварії. Незнані злочинці заграбили йому 4.000 золотих.

ПОВІТОВІ І МІСЦЕВІ ПРОВІДНИКИ І СВІДОМІ ГРОМАДЯНИ! На Вас тяжить обовязок освідомити широкі маси українських батьків і матерей про вплив чужої та утраквістичної школи і про необхідність української школи для українських дітей та перевести по всіх українських громадах, де польські або утраквістичні школи, шкільні плебісцити за українською мовою навчання!

ЗБІРКА НА ДАР „ПРОСВІТІ".

УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОГО ЛЬВОВА!

Неділя, 4. грудня ц. р. — це одинокий в році день всеіюдної збірки почесного дару „Просвіті" у Львові та на його передмістях.

Неділя ця попереджує велику історичну хвилину, 64-ті роковини народин „Просвіти" у Львові, тієї першої і найстаршої Матері усіх наших товариств, яка лягла в основу всього національно-культурного, політичного й економічного росту українського народу на всіх українських землях. Зокрема сам Львів завдячує тільки „Просвіті" те, що своїми 14 читальнями й окремою філією береже тутешнє українське населення перед денаціоналізаційним напором. Але всі ті дотеперішні великанські досягнення „Просвіти" мусимо брати в освітленні того, що нам ще треба зробити, особливо тепер, „бо времня люте". Пекучі вимоги нинішньої хвилини: якнайбільше скріпити та якнайкраще розбудувати наші просвітні змагання — вимагають теж збільшення матеріяльних вкладів у ту роботу всього українського народу. Тому „Просвіта", що опинилась сьогодні у важкому матеріяльному положенні, кличе до розуму й почувань усього українського громадянства: Станьте кріпко в її ряди! Допоможіть грошем! Для розбудови „Просвіти" створіть матеріяльну базу, гідну великого народу!

А Львів — серце і мозок західно-українських земель — нехай стане на переді, нехай світить гідним прикладом ще й для інших!

Всі українці Львова і передмість мусять дати в неділю свою лепту на „Просвіту"!

Всі на фронт розбудови освітніх змагань в імя кращого завтра української нації!

Виділ філії Т-ва „Просвіта ім. Т. Шевченка у Львові.

Страшний вибух каналових ґазів у Монтреалі.

У Монтреалі в Канаді мала місце страшна експльозія, жертвою якої впало досі 12 убитих. У каналах під головною вулицею зібралося, як видно багато ґазів, що нагло запалилися. На розі вулиці почули страшний гук: експльозія піднесла брук і викинула каміння високо в гору. Бухнуло полумя на величезному просторі. Такі експльозії повторялися цілих три години і знищили багато вулиць. Серед мешканців настала велика паніка, тимбільше, що вогнева сторожа була з початку супроти катастрофи зовсім безсильна.

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 744-?

— **Приймаю як давніше в моїм Заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. Насс.** 2-4

— **Черевики, кальоші, снігівці, пантофлі** і всяке інше взуття купуємо виключно в „КОМЕТІ", Львів, Ринок 21, **Станиславів** Сапіжинська 10.

— **На дворі тепло.** Здається, люди в нас віддавна не памятають такої погоди у перших днях грудня як 1-го і 2-го ц. м. Це не початки зими, а лагідна осінь; тільки вечорі трохи замрячені. До полудня світить сонце. Хто вбрав надто швидко кожух, вернувся до осіннього плаща.

— **Українська малярська вистава.** „Українське Т-во Прихильників Мистецтва" у Львові відчиняє в неділю дня 4. ц. м. в год. 11. передполуднем у салях „Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка" у Львові, вул. Чарнецького ч. 24. І. пов. малярську виставу. У виставі беруть участь: Андрієнко, Борачок, Зарицька, Климко, Кричевський, Литвиненко, Мариняк, Мечик, Новаківський, Перебийніс, Стефанович, Стеців, Третяків, Шатківський, Хасевич, Хмелюк; члени групи „Руб": Гаврилюк, Ласовський, Луцик, Малина, Мороз, Плешкан, Смольський, Чорній і гості: Морачевська, Нижник і Рудакевич. Вистава буде відчинена від 10—4 попол. Вступ від 25 сот. до 1 зол. Салі огріті. 882

— **Фотографії і митний уряд у Львові.** Часто пересилають наші земляки з Америки памяткові фотографії для своїх родин у краю. Мабуть нікому й на думку не прийшло би, що фотографія це товар, який з огляду на своє чужоземне походження не має права переступити меж другої держави без митної оплати. Але так думає митна управа на — почті, Львів І., яка кабінетову фотографію, тому, що вона в тектуровій оправі (чи інакше можна пересилати з Америки?) вважає товаром і каже відборцеві дорого платити. Такий випадок мала на днях канцелярія д-ра І. Банґля у Львові, бо за такий дарунок мусіла заплатити аж 4.20 зол. Ще щастя, що за звичайні листи з Америки не потребуємо платити мита, хоч вони писані на папері, якого походження теж чужоземне.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці листопаді 91 катальогових чисел приросту до ч. 23397 включно. У поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 15, етнографія 151, церковна старинновина 1, історичні памятки 12, малюнок 1, репродукцій 13, видівок 47, альбомів репродукцій 2, фотографій 33, монети 2, медалі 2, відзнаки-жетони 33, фотокліші 19, цинкова кліша 1. Жертводавцями були пп.: д-р Барвінський Б., Береза Я., проф. Весоловський Б., Вахнянин І., Габрусевич В., Горечий М., Голярчук О., дир. Дорошенко В., Дорош Ю., д-р Левицький В., Литвин В., учит. Лащук П., Мороз В., Музикова Я., Мук Д., Нестор С., Ніжанковський Т., Огродник М. і П., Орач М., ред. Паліїв Д., д-р Парфанович С., учит. Поліщко В., радн. Сопотницький О., Стефанович А., Фарміга В., д-р Фетак С., проф. Фотинюк Т., Шимків Т., Щурат С. Управа Музею складає всім щиру подяку. Вистава УФОТО мала 963 відвідувачів. — **Управа Музею НТШ.**

— **Концерт однорукого пяніста.** У Великому Театрі у Львові відбудеться в середу 7. грудня в год. 8.15 веч. IV. симфонічний концерт славного однорукого пяніста Павла князя Вітґенштайна. Орхестрою диригуватиме ред. „Музики" з Варшави Мат. Ґлінський.

— **Вистава творів Виспянського.** У Польському Т-ві Приятелів Мистецтва у Львові (вул. Дзєдушицьких 1) відчинена вистава малярських творів С. Виспянського з нагоди 25-ліття його смерти. Є там 120 предметів із приватних і прилюдних львівських збірок. Вистава буде відчинена до 15. ц. м.

— **Сексуальне душегубство.** Варшавський студент Генрик Оконет забив молотком 17-літню Ірену Кедлінську у приступі сексуального заморочення, коли втратив владу над собою. Убивник признався до вини.

— **Ріжні вістки.** У Спол. Державах є 40.000 осіб, які записали як свою головну професію „поети". — Американська жіноча ліґа звернулась до американського уряду з домаганням, щоби не дозволив на вїзд до Спол. Держав Айнштайнові, з огляду на його анархістично-комуністичні пересвідчення; це домагання не мало ніякого успіху. — Остання статистика Мадярщини стверджує, що є там 100 осіб 100-літніх, із чого 72 жінок. — Між італійськими долинами Валь Сеналес і Валь Сілявдро на висоті 2767 м. згорів з невідомих причин спортовий захист, що є власністю альпійського італ. клюбу, вартости 100.000 зол. — Вулькан Кракатав на Яві знову прокинувся; за 12 годин вибухнув він 323 разів; мешканці островів утікають; стовпи вогня досягають 800 м. — Військовий естонський літак потонув у морі разом із летуном. — У Брюсселі вибудували „Дім бельгійської книжки" з метою культурної пропаґанди. — У Москві помер анґлійський денникар Джон Гюс, кореспондент кількох часописів; він поховзнувся, коли хотів вскочити до трамваю і впав смертельно під колеса. — Автовий король Форд після недуги та операції почуває себе краще і швидко виздоровлює. — Американське Т-во воздушних шляхів почало будувати 6 величезних літаків із металю, щоби вжити їх до постійних перелетів.

— **Frankreich in Waffen.** Під такою назвою видала велика німецька щоденна газета „Kölnische Zeitung" окремий обширний ілюстрований додаток, присвячений виключно сучасному, найбільшому в світі мілітаризмові. Є ним французький мілітаризм — довідуємося з видання і вичитуємо в ньому страхітливі речі про французьку армію всіх родів, про її вишколення, вивінування та боєздатність. Видання це робить своїм змістом та фактичним матеріялом пригнітаюче враження.

— **Гарна спадщина.** Кілька місяців тому померла у Філядельфії Генріета Ґаррет, уроджена Шефер, яка залишила спадщину 420 міл. фр. Хоча часописи та ріжні бюра шукали справжніх спадкоємців увесь час, аж цими днями ствердили, що одна сестра покійної живе в Арс над рікою Мозель, друга в Лімож. Це дві старушки: перша має 92 літ.

— **Перша турчанка інжиніром.** Турецька преса повідомляє про небувалий осяг жіночої еманципації. У Стамбулі панна Нігівє Ганум дістала

ПОГОЛОСКИ ПРО ЗНИЖКУ ПЛАТЕНЬ.

„Експрес Вечорни“ (вид. після конфіскати повідомляє за варшав. опозиційною пресою, мібито уряд задумує небаром знизити знову платні службовцям.

Колиб редукція захопила всі категорії держ. службовців, війська, держ. підприємств, монополів, залізниць і т. д., то ощадности скарбу дійшлиб до суми 180 міліонів зол.

—o—

Шляйхер канцлєром.

БЕРЛІН, 2. XII. ПАТ. Президент держави Гінденбурґ поручив нині в полудне місію створення кабінету ґенералові Шляйхерові. Ґен. Шляйхер місію приняв.

Ґен. Шляйхер приняв місію творення кабінету після того, як канцлер Папен здав през. Гінденбурґові обширний звіт про політичне положення. Папен попросив рівночасно, щоби йому не поручували далі канцлерського уряду, а зате запропонував ґен. Шляйхера.

Папен висловив при цьому думку, що коли місія ґен. Шляйхера вдасться, в Німеччині настане значне відпряження в політ. положенні. Папен висловив сподівання, що Шляйхерів кабінет зуміє виминути конфлікт із райхстаґом. През. Гінденбурґ після довшої надуми рішився прихилитися до Папенового предложення.

БЕРЛІН, 2. XII. ПАТ. Передбачують такий склад нового кабінету: канцлер і міністр райхсвери ґен. Шляйхер, закордонні справи Нойрат, внутрішні справи д-р Брахт, фінанси фон Кросіґ, справедливість Гіртнер, почта й комунікація Ельц фон Рібенбах. Невідомо ще хто одержить теку прохарчування, господарки й праці. Новий канцлер прийме автоматично становище держ. комісаря в Прусії. Рівночасно в диплом. колах кажуть, що ґен. Шляйхер ще не зірвав звязків із гітлерівцями. Цей звязок може вихіснувати для добровільного відложення райстаґу.

—o—

МОНАРХІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

Гітлерівський „Фелькішер Беобахтер“ повідомляє, що консерватисти випрацювали новий плян відбудови монархії. Одним із перших кроків має бути скасування безпосереднього вибору президента шляхом заг. голосування.

—o—

МЕКДОНАЛЬД У ПАРИЖІ.

Мекдональд приїхав до Парижа. Разом із Еріотом розглядав справу повороту Німеччини на розброїйну конференцію та справу господарської конференції та американських довгів.

ЗАМКНУЛИ УНІВЕРСИТЕТ.

Бреслявський університет зачинили на необмежений час за протижидівські виступи.

—o—

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК В АТЕНАХ.

В Атенах вибухнув ґенеральний страйк у комунальних підприємствах. До страйку прилучаться і пекарі.

інжинірський диплом. Це перша турецька жінка, що стала інжиніром, ще й здала іспит із відзначенням. Її патент не є чисто формальним, бо вона зараз дістала становище директора одного із фабричних відділів в одній великій фабриці. Очевидячки, що її підчинені це виключно мущини.

—**Примхи природи.** На париськім щорічнім ярмарку сензацією є тепер жінка з чоловічим виглядом. Пані Барбетті має велику бороду та вуси, які підкручує до гори. Під цим італійським псевдонімом скривається полька з околиць Ченстохови Агнішка Капалка.

— **Дотепний закон.** Грецький уряд найшов спосіб, як обмежити ввіз бензини; видав розпорядок, що авта можуть їздити тільки щодругий день, а в неділю зовсім ні. У понеділок, середу та пятницю можуть показуватись на місті тільки авта з паристими числами, у вівторок, четвер та пятницю з непаристими.

— **Англійські кіна і неділя.** Містечко біля Льондону, Кройдон, бореться вже від місяців за те, щоби у неділю кіна були відчинені. Коли статті в пресі та заходи поодиноких організацій у цій справі не помагали, мешканці зібрались на загальне віче і голосували. За кіном у неділю було 34.000 голосів, проти кіна 10.000. Цим справу вирішили.

—**Гіндуський пророк в Европі.** В околиці Парижа у чудовім селі Сюрен живе один із гіндуських пророків Бекар-Хан. Він виїзжає двічі в рік до Европи, щоби проповідувати европейцям боротьбу з лихом західньої цивілізації. Бекар-Хан бореться у першій мірі з деморалізацією Парижа. Він вказує на те, що новітні міста віддалюють людей від природи і тому мусять згинути. Ані дух ані тіло не належать уже до европейців, які не всилі жити без наркотиків. Теперішня кріза це природний наслідок неспроможности европейців захоплюватись життям. Бекар-Хан це ще молодець, одягнений у тозі з білої вовни. Він має при собі одну навернену ним грішницю, яка відреклась свого великого майна і веде аскетичне життя. Вони живуть у монастирі, де приходить багато цікавих на розмову з пророком, який робить дуже симпатичне враження і часом находить нових учнів. Їдять вони мінімально тільки трохи молока, меду та овочів; не вживають мяса та городовини. Француський уряд не має нічого проти такої пропаґанди і не лякається за Париж. Цікаве, що гіндуський пророк приїзжає до церкви постійно прегарною лімузиною у товаристві одної славної фільмової артистки, свіжо наверненої. Автом Бекар-Хан не погорджує.

— **Намагані самогубства.** У Львові в брамі дому ч. 82. при вул. Городецькій напилася валеріянових капель 26-літня Янїна Ґрабішівна з Динсва. Вона два роки була нар. учителькою у Львові. Тепер її зредукували, тому рішилася покінчити з життям. — У готелі „Ґранд“ шофер Меч. Срюдка напився якоїсь отруї. Причина невідома.

— **На пресовий фонд „Діла“** зложив п. Оренчук, консуль у Мінхен. зол. 10.—.

— **Справлення помилок.** У вчорашньому числі в статті „Національний інтерес понад усе“ видруковано **ad captandandam benevolentiam** замісць **ad captandam benevolentiam** і **reson d'etat** замісць **raison d'etat**.

—o—

З театру.

ТЕАТР ІМ. ТОБІЛЕВИЧА У 25-ЛІТТЯ СЦЕНІЧНОЇ ПРАЦІ М. БЕНЦАЛЯ.

Дня 6-го грудня дає „Театр ім. Тобілевича“ у Перемишлі виставу „Гетьман Дорошенко“ з нагоди 25-ліття сценічної праці свого артиста Миколи Бенцаля. М. Бенцаль іще молодий артист, бо уроджений у 1891 р. Походить він із Куровець, тернопільського повіту. Вже у 1907 р. вступив до театру „Бесіди“ за дирекції О. Сталника. Підчас російської інвазії брав участь у виставах „Тернопільських театральних вечорів“ разом із Лесем Курбасом, залишаючись у Тернополі до 1917 р. Вже як У. С. С. виступав у театрі „Бесіди“ за дирекції Рубчакової. На Наддніпрянщині підчас воєнних подій грав у Стрілецькому Театрі. У 1919 р. грав у „Театрі ім. Франка“ у Винниці, під артистичним проводом Гната Юри і в театрі при галицькій армії під протекторатом Начальної Команди. Після війни став артистичним провідником „Незалежного Театру“ у Львові аж до приїзду А. Загарова, а від тоді весь час у театрі А. Загарова, згодом у Театрі „Бесіди“ під дирекцією О. Стадника. У р. 1926 став режисером театру Міткевичевої, а від 1930 Театру ім. Тобілевича у Станиславові.

Як більшість наших акторів М. Бенцаль завдячує свій талант власній праці та самоосвіті, не маючи змоги побувати у акторських школах або на столичних сценах. Акторська праця проходить майже виключно на мандрівці, серед важких матеріяльних обставин. М. Бенцаль не зважаючи на ці обставини, що часто просто були злиднями, захитавши сильно своє здоровля, не перестав й досі розвиватись як артист. Скаля його роль дуже широка. І тут обставини мандрівного театру приневолюють його грати по черзі і в сальонових песах і побутових, у драмі та оперетці, амантів і героїв. М. Бенцаль має гарні вовнішні дані, металічний, приємний голос і дуже добру дикцію. Найкраще виходять його історичні креації та характеристичні ролі у побутових песах. Також у модерному репертуарі дає він постаті добре передумані, найкраще енерґійні та рішучі.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Міщанське касино. Т-во „Українська Хата“ — це одно з найстарших товариств нашого міста. Цього року минає 31 літ від його заснування. За цей час товариство переходило різні фази розвитку. В історії т-ва були часи, в яких воно відгравало в житті українського Станиславова дуже поважну ролю, часи, коли біля нього купчилось усе станиславівське міщанство, коли товариство могло визначатися значними успіхами в культурно-освітній, а навіть економічній ділянці. Вистане тільки згадати, що „Українська Хата“ дала товчок до заснування театру ім. Тобілевича, тепер найкращого театру в Галичині, що заходом товариства та з його ініціятиви повстала „Українська Міщанська Каса“, теперішній Український Кооперативний Банк. Довгий час воно було фактичним мотором усіх починів станиславівського міщанства. Після війни т-во, забувши про свою світлу традицію, вже тільки животіло. Ще раз пригадалося воно громадянству, коли в 1926 р. святкувало свій 25-літній ювилей, щоб опісля тим скорше попасти в іще гірше безділля. А тимчасом кожний день наглядно ставить нам перед очі конечність та-

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

4. ГРУДНЯ Ц. Р. безумовно здержуємо висилку часопису всім довжникам, що після пригадок не вирівняли передплати.

кого саме товариства. Та про те сьогодні, коли в політичному житті нації місто відграє таку важну ролю, коли від зорганізованости, свідомости і творчого розмаху міщанства залежить успіх кожної суспільної справи — станиславівське міщанство не тільки не зорганізоване, але навіть не проявляє до цього ніякої охоти. Доказом цього хочаб заходи теперішнього виділу „Української Хати“, на чолі якого станув молодий, енергійний та амбітний купець Юрій Сеничин. З його ініціятиви товариство відкрило касино. Зробило це в ціли згуртування міщанства, скріплення товариського життя, щоби згодом, вже в гуртом зжитих із собою, перенятих спільними думками людей — приступити до поважнішої праці. Одначе тяжко подумати навіть про те, щоби ті гарні заміри виділу здійснились, бо станиславівські міщани погрузли в дивній якійсь інерції і нехіті до гуртової праці. Не дивниця, що міщанське касино стало прибіжищем випадкових людей, які з міщанством не мають нічого спільного, а які надають йому характер, що з замірами і змаганнями виділу „Української Хати“ з певністю не має нічого спільного. Риса й вага наших днів — це змагання у праці. Отже треба, щоби й наше міщанство отряслося з дивної апатії, побороло шкідливу нехіть до організації та взялося до інтенсивної праці. Тоді певно й „Українська Хата“ займе в українському житті Станиславова чолове місце.

—o—

СПОРТ.

ПОСВЯТІТЬ ОДНУ ГОДИНУ В ТИЖНІ ДЛЯ ЗДОРОВЛЯ!

З таким закликом звертається старшина Сокола-Батька до всіх, кому залежить на плеканні здоровля та вихованні до дисципліни, щоби записувалися на руханкові вправи (мужеські і жіночі), ведені інструкторами вишколеними на основі найновіших досвідів. Вправи для старших відбуваються в суботу від год. 19—20.

ГАРКАВЕНКО ЗДОБУВ ДРУГУ НАГОРОДУ У ВІДНІ.

У міжнароднім турнірі силачів за мистецтво Австрії що йшов кілька тижнів у Відні, український змагун Гаркавенко здобув друге місце. Титул мистця Австрії здобув Штекер, третє місце Каван.

—o—

БІРЖА.

Доляр у приватних оборотах 8.91 зол

У міжбанкових трансакціях нотували: Ню-Йорк 8.91 і три четверті до 8.92 і одна четверта, Льондон 28.15—28.45, Цюрих 171.40 до 171.80, Прага 26.38, 26.43 Берлін 211.50 до 212, Париж 34.85—34.93.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 2. XII. 1932. за масло експортове та десерове ціна 3·00 зол., за літру молока 17—19 сот. літру сметани 0·90 зол. копу яєць 6·80 зол

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 3. XII. год. 7.30 веч. „Поворот Одисея“ (Абон. 4).

Неділя, 4. XII. год. 3.30 веч. Ціни знижені „Марія“ (Абон. 2).

Неділя, 4. XII. год. 7.30 веч. „Поворот Одисея“ (Абон. 4).

Понеділок, 5. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі“.

Вівторок, 6. XII. год. 7.30 веч. останній раз по найнижчих цінах від 40 сот. до зол. 3.50 „Занадто правдиве, аби було добре“ (Абонам. 3).

Середа, 7. XII. год. 8.15 Симфонічний концерт.

Четвер, 8. XII. год. 7.30 веч. „Орфей у пеклі“.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 3. XII. год. 7.30 веч. „Цілунок перед зеркалом“ (Абон. 3).

Неділя, 4. XII. год. 3.30 попол. „Олімпія“ (Абон. 2. Ціни знижені).

Неділя, 4. XII. год. 7.30 веч. „Цілунок перед зеркалом“ (Абон. 3).

Понеділок, 5. XII. год. 7.30 веч. останній раз „Бездомний лікар“ (Абон. 1. — Ціни найнижчі).

Вівторок, 6. XII. год. 7.30 веч. „Цілунок перед зеркалом“ (Абон. 3).

Середа, 7. XII. год. 7.30 веч. „Цілунок перед зеркалом“ (Абонам. 3).

Четвер, 8. XII. год. 7.30 веч. останній раз по цінах найнижчих від 60 сот. до зол. 3.50 „Олімпія“ (Абонам. 2).

Кіна.

АДРІЯ: „Христя лісниківна“.
АПОЛЬО: „Скінчена пісня“ (Ліл. Гайд).
АТЛЯНТІК: „Пісня ночі“.
КАСІНО: „Арсен Люпін — джентельмен-вломник“.
КОЛЬОСЕЙ: „Гра за мущину“ і ревія: „До побачення, до побачення“.
КОПЕРНИК: „Сатана зависти“.
МАРУСЕНЬКА: „Сатана зависти“.
МІРАЖ: „Шлях до раю“ (Ліл. Гарвей).
ОАЗА: „Таємні острови“ та ревія.
ПАЛЯС: „Атлянтида“ (Бриг. Гельм).
ПАН: „Побідник“.
ПАСАЖ: „Буфальо-Біл“ і додатки.
ПРОМІНЬ: „Атлянтик“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Білі тіни“.
УТІХА: „Боротьба за честь“ (Кеч Мек-Нард).
ХИМЕРА: „Князь Бубуль“ і комедія.

Закордонне радіо.

Субота, 3. грудня 1932.

Міляно (331,4) 11.15 Музика, 20.45 „Люна Парк“ оп. Ранцата. **Брно** (341,7) 12.30 Концерт. 20.00 „Альфа й Омега для сучасних Робінсонів“ оп. Мізіна, **Штутґарт** (360,6) 12.20 Спів, Концельман, **Гельсінґфорс** (368,1) 18.15 Еіно Тофері, фінл. пісні, **Біліґород** (430,4) 16.00 Нар. пісні, Ніколіч, **Стокгольм** (435,4) 17.50 Музика, 18.15 Англ. й есп. пісні в супроводі гітари, 19.30 Давня танк. музика, **Лянґенберг** (472,4) 20.00 Вес. вечір, **Прага** (488,6) 22.15 Солісти, **Відень** (517,2) 11.30 Капеля, 15.15 Флет, фортепян, 20.15 „Майоратет ентшайдет“ ком. Гріппа, **Будапешт** (550,5) 12.05 Циг. оркестра, 17.30 Солістки, 18.30 Оп. оркестра, 20.15 Хор, **Любляна** (574,7) 20.00 Сп. квартет, **Харків** (937,5) 12.15 Українська музика, 15.00, 17.30 Концерт, 16.35 Муз.-літ. авдиція, 18.00 Трансмісія з театру, 24.00 Оп. музика, **Давентрі** (1554,4) 13.00, 14.30 Концерт, 21.00 „Ай скеч юр ворлд“ ревія, 22.50 „Мікадо“ оп. Сулівена, **Париж** (1724,1) 10.00, 13.00, 17.45 Концерт, 21.45 Ревія гум. Моріса й малої Гізелі Парі.

Неділя, 4. грудня 1932.

Кенігсберґ (217,1) 12.30 Оп. орхестра, 19.00 „Абрагам авф Морія“ муз. драма Ролле, **Ляйпціг** (389,6) 18.35 „Льоенґрін“ оп. Вагнера, **Братислава** (278,8) 11.00, 18.45 Концерт, **Гільверзум** (296,1) 20.55 „Дон Паскале“ оп. Доніцетія, **Штрасбурґ** (345,2) 16.00 Концерт, 21.30 „Ле Фільософ Марі“ комедія Неріколь-Детріш, **Біліґород** (430,4) 19.00 Спів, Петрович, **Рим** (441,2) 13.00 Муз. всячина, **Лянґенберґ** (472,4) 20.15 „Гарний є світ“ оп. Леґара, **Прага** (488,6) 7.30, 12.05, 21.00 Концерт, 14.30 „Кармен“ оп. Бізета, **Відень** (517,2) 9.55 Соната ф-моль Бетовена, 12.05 „Реквієм“ Вердія, 19.30 Нар. пісоньки, 20.30 „Вино, жінка, спів“ радіопопурі, **Мінхен** (532,9) 17.25 Музика, 20.15 „Юда Макавей“ орат. Генделя, **Будапешт** (550,5) 11.15 Рел. музика, 19.35 „Ґейша“ оп. Джонса, **Любляна** (574,7) 20.00 Оп. музика, **Харків** (937,5) 10.00, 15.00, 16.35, 19.00 Концерт, **Осльо** (1083) 18.30 Фортепян, 20.00 „Ораторія мира“ на осн. Бернсона, **Париж** (1724,1) 14.00, 14.30, 15.00, 17.00 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 3. грудня 1932.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10 Грамофон, 13.10 Метеор. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Для молоді: „Нурець“, 16.30 Для хорих: Сальонова орхестра, 16.40 Враження з країни Роддевичіани, 18.05 Музика, Серед книжок, 18.50 Сільва рерум, Театр. комунікат, 18.55 Літер. Львів, 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 Легка музика, орхестра, Спортові вістки, 22.05 Шопенові твори, 22.40 На щасливому острові, 22.55 Комунікати, 23.00 Танк. музика.

Неділя, 4. грудня 1932.

11.58 Час, 12.10 Метеор. комунікат, 12.15 Симф. поранок, 14.00 Плекання морвового дерева, 14.25 Сальонова орхестра, 14.40 Найновіші способи боротьби зі шкідниками лісів, 15.00 Концерт, 16.00 Для молоді: Що чувати в світі? Молоді варшавські поети, 16.45 Грамофон, 16.50 Відгомін „Веселої неділі“, 17.20 „Ой та неділя“, 17.35 Лекція льв. руханки на осн. системи д-ра Оптиміста для пань і панів від 20—120 літ, 17.45 Актуальний фейлетон Раорта, 18.00 „Варвара“ радіоімен. бажання віршом, 18.10 Польський шрамель (гармонія, скрипка, гітара), 18.45 Танцюючий чайок у тети Варвари (рік 1912), 19.05 Всячина на весело, 19.25 „Пан Бенет“ на осн. Фредра, 19.55 Льв. спорт. комунікат, 20.00 Літер. чвертьгодина „Милосердство п. Еліодора“ зі збірки мис. новель Штаркля, 20.15 „Наш кабарет“, Спорт, 21.40 „Вл. Бурʼян у Львові“ інтерв'ю, 22.00 Танк. музика, 22.55 Комунікати, 23.00 Льв. хор ревелерсів, 23.30 Мандоліністи, 23.50 Фінал III. вес. неділі.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Замісць повідомлень про вінчання з п. Мирославою Рубчаківною, котре відбулося в Калуши зложив п. д-р Іван Белей лікар у Войнилові, на Рідну Школу 20 зол. і на будову українського шпиталю у Львові 30 зол. у нашій Адміністрації.

Звичайні Загальні Збори Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа“ відбудуться в неділю дня 11-го грудня 1932 р. в год. 9-ій передполуднем в Академічнім Домі при вул. Супінського 21. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Заг. Зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Заг. Зборів. 3) Звіт уступаючого Виділу й Комісій. 4) Дискусія над звітами. 5) Звіт Контрольної Комісії й уділення абсолюторії уступаючому Виділові. 6) Вибір нового Виділу, Контрольної Комісії та доп. комісії. 7) Внески й запити. — За Виділ: (підписи). 943 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.